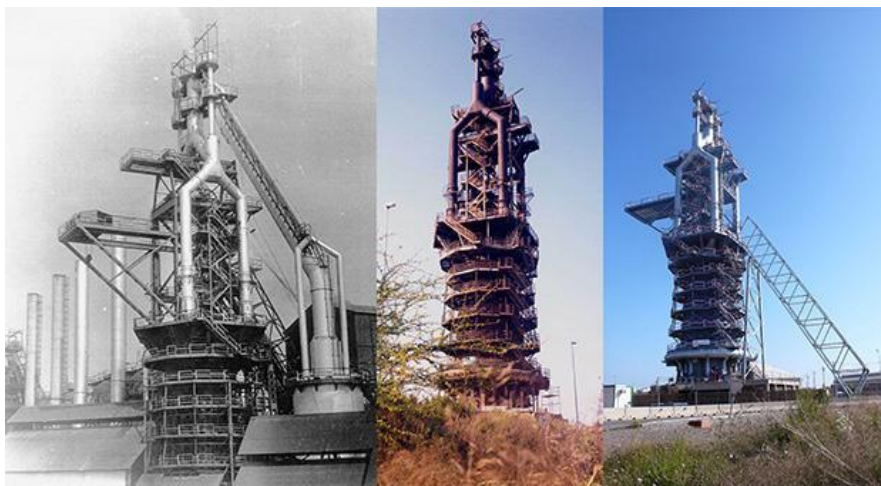

RESTAURACIÓ DEL FORN ALT NÚM. 2 DE PORT DE SAGUNT

Carmel Gradolí, arquitecte premi "Europa Nostra" 2012

LA LINDE, 1-2013, pp. 69-74

LA RESTAURACIÓ DEL FORN ALT NÚM. 2 DE PORT DE SAGUNT ha significat la recuperació de les restes més significatives de la que va ser la major indústria del ferro i l'acer de la conca del Mediterrani, que va funcionar des de 1917 fins a 1984. En 1992, la Fundació CV de Patrimoni Industrial de Sagunt proposà fer esta obra per a que l'alt forn es converteixi en la peça central del Museu d'Arqueologia Industrial de Sagunt.

Forn Alt núm. 2. Fotografia de Mariela Apollonio

La singularitat del forn alt com resta industrial procedeix, tant de la seua especificitat com a element que fa possible la indústria siderúrgica (en què l'enginy humà mostra la seua capacitat per dominar la naturalesa) com dels valors propis que fan desitjable la seua conservació: el seu caràcter commemoratiu d'un etapa industrial i històrica, el seu potencial didàctic i, per descomptat, la seua poderosa imatge.

Superfície de la cuba abans i després de la intervenció

Forn Alt núm. 2. Fotografia de Mariela Apollonio

Aquesta singularitat determina les possibilitats de la intervenció: el forn alt no és un contenidor al qual es puga implantar un nou ús més o menys adequat a les seues característiques espacials i al seu destí original, sinó una màquina enorme, un artefacte que s'ha construït i modificat amb uns mitjans, una finalitat i, sobretot, una actitud molt diferent de la que avui ens anima a conservar-lo.

D'altra banda, les actuacions realitzades en antigues àrees siderúrgiques es centren en una d'aquestes dues opcions:

- la recuperació de l'espai com a sòl edificable per a nous usos, respectant un nombre reduït de restes industrials.
- la creació de parcs urbans en què la naturalesa reconquesta simbòlicament un entorn industrial els quals elements, respectats en la seua majoria, adquireixen un sentit fonamentalment paisatgístic.

Interior del Forn Alt núm. 2. Fotografia de Mariela Apollonio

Part superior abans i després de la intervenció

El cas del Port de Sagunt s'inclou dins el primer apartat. El Forn Alt n° 2 és l'element conservat més interessant d'una indústria que va determinar la creació de tot un nucli de població, una ciutat en què la trama urbana i social depenen completament de la factoria d'Alts Forns del Mediterrani. El seu tancament després de més de seixanta anys de funcionament i la demolició de la pràctica totalitat dels seus elements, suposen una ruptura traumàtica amb el

passat, determinant una crisi humana i urbanística en què desapareix el referent més important de la població i en la qual les restes conservades, amb un aspecte decrepít quan no ruïnós, amb prou feines poden transmetre la seua càrrega significativa.

Treballs a l'interior del Forn Alt

En aquesta situació, l'actuació en el Forn Alt n.º 2 té la responsabilitat de restituir com a element cultural un passat amb el qual és gairebé l'únic nexa d'unió. Per això, s'ha

executat una actuació en tres fases (1998-2000, 2007 i 2009-2011) que ha tingut com a objectius:

- la consolidació estructural del forn, una torre metàl·lica de 64 m d'alçada que, durant més de catorze anys, ha estat abandonada i sense manteniment en un entorn marí agressiu

- la recuperació de la seua imatge, emprenent una actuació optimista que ha tornat al forn seu aspecte després d'una de les seves periòdiques reconstruccions, quan quedava llest per emprende una nova campanya de funcionament

- la seua habilitació funcional, de caràcter essencialment didàctic, fent visitable el seu interior i creant un recorregut que ofereixi la possibilitat d'accedir fins als seus nivells més alts. Per potenciar aquest caràcter didàctic, s'ha edificat un pavelló de recepció, dotat de mitjans audiovisuals, on, abans de la visita i mitjançant la restitució virtual dels elements desapareguts, es pot interpretar la posició d'un Forn Alt en el procés siderúrgic i comprendre el seu propi funcionament com màquina productora de ferro colat.

Fitxa tècnica**Títol de l'obra**

Restauració del Forn Alt N.um. 2 de Port de Sagunt

Situació

Avd. Forns Alts, Port de Sagunt

Autors del projecte

Carmel Gradolí, Arturo Sanz, Luis Fco. Herrero

Direcció d'obra

Carmel Gradolí, Arturo Sanz, Luis Fco. Herrero

Arquitecte tècnic

Francesc Vallet

Altres col·laboradors

Ingenieria 10 (enginyeria 1ª fase), VALNU (instal·lacions 2ª i 3ª fases), VALTER (estructura 3ª fase), Luis Giménez (arquitecte 2ª i 3ª fase), Aitor Varea (arquitecte, 3ª fase), Mariela Apollonio (fotògrafa, final obra)

Promotor

Conselleria de Cultura, Ajuntament de Sagunt, Ministeri de Foment (1ª fase)

Empresa constructora

UTE Necso- Freyssinet (1ª fase) PAVASAL (2ª fase) COVOP (3ª fase)

Data del projecte

1996

Data d'inici i de final d'obra

1998-2011

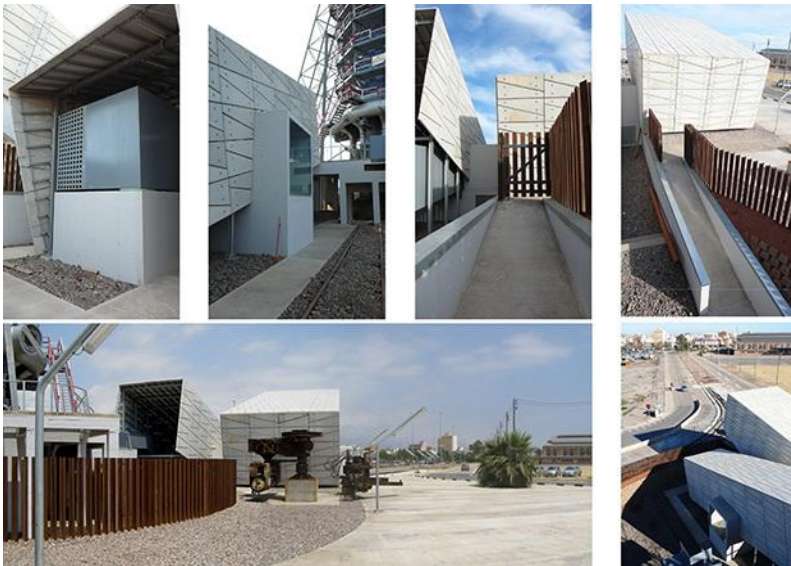
Pressupost

Aprox: 1.375.000 € (1ª fase) + 205.000 € (2ª fase) + 1.250.000 € (3ª fase) = 2.830.000 €

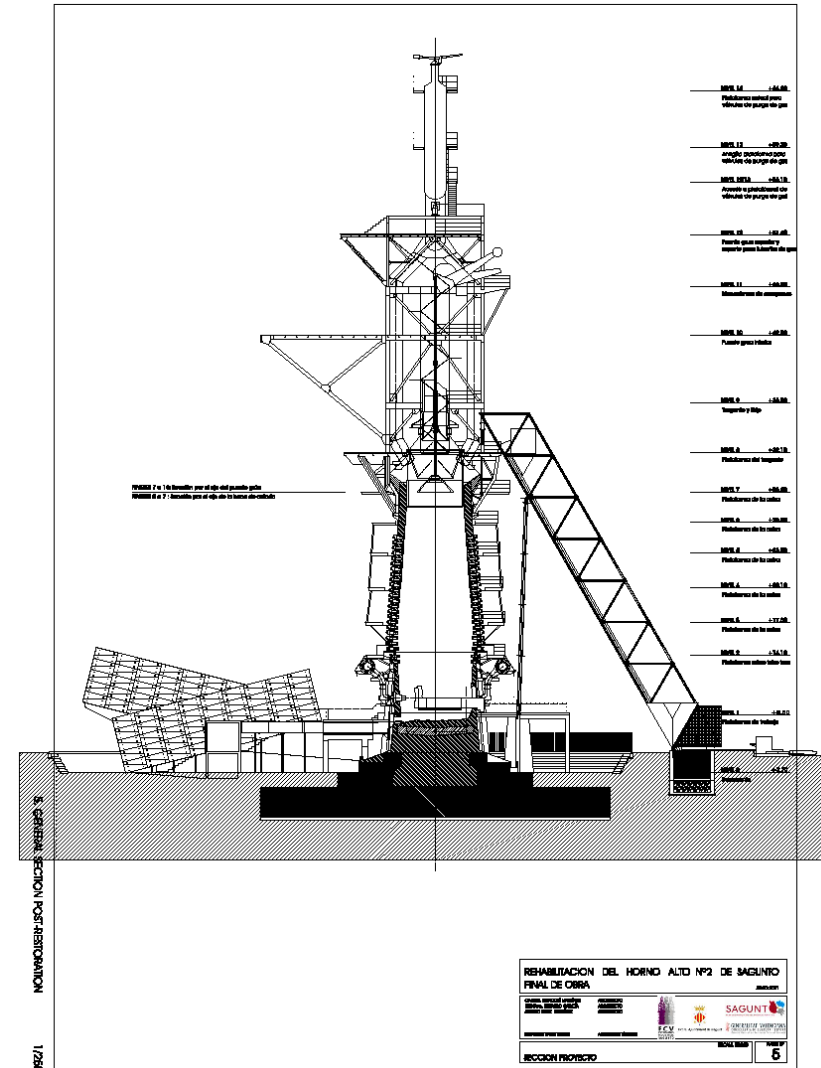
RESTAURACIÓ DEL FORN ALT NÚM. 2 DE PORT DE SAGUNT
Carmel Gradolí

Pavelló de recepció. Fotografia de Mariela Apollonio

Detalls del pavelló de recepció.

Secció del projecte de rehabilitació del arquitectes C. Gradolí, A. Sanz y L.F. Herrero.